

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. Quid possit Capitulum Sede vacante quoad beneficiorum provisionem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

agit de privatione, ac suspensione, quam superior Regularis facere potest vi Regularis disciplinae. §. demum accipi potest textus solum in casu vacantis Prælatuæ Regularis *exemptæ*.

859 Nam, ut rectè notat Layman in c. *quanto. 7. de offic. ordin.* Regulares non exempti, duos superiores habent, *ordinis Prælatum, & Episcopum*; sed discrimen est, quòd *Prælato ordinis* obedire teneantur *ratione voti obedientiæ*, in iis videlicet, quæ ad regulares observationes, & disciplinam Monasterii pertinent, quare in his magis est obediendum Prælato, quàm Episcopo juxta doctrinam S. Thomæ in 2. D. 44. in fine in *expof. literæ. ad 3.* Innoc. hic *num. 2.* Abbas *num. 5.* & expli- cant Sylv. V. *obedientia. q. 9.* Sanchez *lib. 6. moral. c. 1. num. 12.* Etideo *Prælati ordinis* potestatem habet, subditos suos Regulares ad regularem disciplinam adigendi, ut contumaces, & incorrigibiles eicere queat, uti Innoc. Abb. Sylv. tradunt *loc. cit.* Sed *Episcopo* Regulares non exempti subfunt, non *ratione voti*, sed *ut alii Clerici* legi jurisdictionis sub- jecti sunt, ut dixi in l. 1. tit. 2. quare in iis, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam atti- nent, & quoad punitionem criminum graviorum, præsertim, quæ depositio- nem merentur, propriè, & directè sub- jiciuntur Episcopo, cum etiam ipsi Prælati non exempti in his subsint, uti advertit Syl- vester V. *obedientia. q. 10. dicto 2.* Abbas in c. *Si quis contra n. 51. de foro com- pet.* Sanchez *cit. loc. & alii*, ita Layman *loc. cit.* Illud tamen videtur dicendum, etiam Capitulum succedere Sede regula- ri vacante, quando id habet talis ordo *vi suarum constitutionum*, approbata- rum à Sede Apostolica, vel præscriptio- ne, privilegio, usu longo legitime in- ducto &c.

860 Si quæras, an in civilibus causis, si Religiosus v. g. in Academia, studio- rum causâ degens, debitor fiat, coram Episcopo potius judicialiter conveniri debeat, quàm coram Abbate? R. quòd coram Episcopo; nam Abbas esset Ju- dex in facto proprio; Cum solutio ex bonis monasterii fieri debeat: Sin autem monasterium, ad quod professus perti- net, & ex cuius bonis solutio fieri de- bet, subjectum sit Abbati alterius Mo-

nasterii, coram ipso æquè, ac coram E- piscopo conveniri poterit. Quare hoc casu Episcopus, & Abbas concurrunt in jurisdictione, uti Innoc. & Abb. hic *num. 5.* docent; his præmissis:

§. 1.

Quid possit Capitulum Sede vacante quoad beneficiorum provisio- nem?

R. I. **C**ollationem beneficiorum, quæ 861 sunt de jure solius Episcopi, & libera, non rectè fieri à Capitulo Sede vacante c. *Illæ 2. h. t.* ibi: *Cum nusquam invenitur cautum in jure, quòd Capitulum, vacante Sede, fungatur vice Episcopi in collationibus præben- darum*: nec in eodem casu potest dici potestas conferendi præbendas ad Capi- tulum per superioris negligentiam devo- luta; cum non fuerit ibi superior, qui eas possit de facto, vel de jure conferre. Nam *collatio talium beneficiorum* an- numeratur *fructibus Episcopalis Præ- laturæ per Gloss.* in c. *Cum olim cit. fructus* autem de jure communi futuro Prælato reservari debent c. *fin. de offic. ordin. in 6.*

Ex hoc deducitur 1. Capitulum Cathæ- 862 drale non succedere Episcopo, Sede va- cante, in jure conferendi beneficia libe- ra, seu collativa, quorum collatio *ad solum Episcopum* spectat ex *cit. c. 2.* De- inde quòd Capitulum, Sede vacante, nec succedat Episcopo in potestate eli- gendi, vel præsentandi, quæ propriè spectat ad Episcopum. Nam talis ele- ctio, vel præsentatio est quædam liberalis & gratuita concessio beneficii electivi, vel Patronati, quæ respicit commodum Prælati, cui Capitulum Sede vacante de- rogare non debet, sic Garcia p. 5. c. 7. *num. 52.*

Deducitur 3. quòd Capitulum non 863 succedat Episcopo *Sede vacante* in col- latione beneficii liberi ad Episcopum *de- voluti propter negligentiam* Ordinarii Collatoris; ita Zoëlius hic *num. 3.* con- tra Joan. Andr. in c. *Quonquam 18. de Elef. in 6. num. 1.* quia talia beneficia sunt ejusdem rationis cum illis, quæ jure proprio habet conferenda, præsertim,

Cc

cum

cum hoc posse non sit jurisdictionis ordinariæ, nisi pro casu extraordinario, pœnæ scilicet constitutæ negligentibus providere beneficiis tempore debito; & hoc extenditur etiam ad beneficia libera, quæ vacant per renunciationem, sic Barbosa in c. 2. h. t. num. 2. Extenditur 2. ad beneficia vacantia in Curia Romana, quæ Papa intra mensem non contulit juxta Barbosam in c. statutum 3. de præbend. in 6. num. 3. Azor p. 2. l. 3. c. 27. q. 7. In hoc autem casu tempus expressum (nempe mensis) currit à die vacationis, non scientiæ, sed notitiæ, per Zerollam in praxi Episcoporum. p. 2. V. Reservatio. vers. decimo, quia, licet tempus præfixum in negligentium odium non currat ignorantiam, vel impedito; Secus tamen est, quando non in odium negligentis, sed in alterius favorem præscribitur, per Sanchez l. 7. matr. D. 37. n. 19. Dixi, libera.

864 Nam in beneficiis Patronatus quoad institutionem; & electivis, quoad confirmationem (cum eorum provisio sit necessaria, non libera) Capitulum Sede vacante succedit Episcopo; Zoësius hic n. 3. ex c. 1. de Instit. in 6. ibi: sed etiam Capitulum Sede vacante beneficia, quæ ad collationem Episcopi pertinent, conferre non possit; præsentatos tamen à Patronis potest admittere, si sint idonei & eos instituere in beneficiis, ad quæ fuerint præsentati, licet ad Episcopum (si superesset) admissio, & institutio hujusmodi pertineret, c. 14. de Majoritate ibi: mandantes eisdem, ut cum Ecclesia Messanen. vacet ad præsens, electionem suam confirmandam, præsentetur Capitulo Messanen. Similiter Sede vacante Capitulum rectè confert beneficium vacans, cujus provisio communiter, seu cumulativè spectat ad Episcopum simul, & Capitulum; Nam hoc propter Episcopi casum in jure suo non est impediendum Abb. in c. 2. h. t. num. 6. Constat ex ante dict.

§. 2.

An Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in jurisdictione delegata?

865 **Q**uamvis, ut diximus num. 851. communis regula sit, quod Capitulum

omnia facere possit Sede vacante, quæ sunt jurisdictionis, præter ea, quæ specialiter excepta sunt; hæc tamen intelligi debet de jurisdictione solum ordinariæ, non delegatæ, nec in illis, quæ illi competeant jure aliquo speciali, seu accidentali; ita Doctores communiter, Quaranta V. Capitulum Sede vacante, Azor p. 2. l. 3. c. 39. q. 4. Nicol. Garcia p. 5. c. 7. num. 42. & alii. Ex quo sequitur 1. Capitulum, Sede vacante non posse exequi commissionem Episcopo factam, etiam si literæ commissionis ipsi præsentatæ fuissent; sic Garcia cit. num. 44. nec peragere visitationes monasteriorum exemptorum, quæ ex commissione, tanquam delegatus Papa visitare poterat Episcopus; sic Garcia num. 45. Azor c. 37. q. 15. & alii, nec suppressere præbendas, aut portiones vigore Tridentini sess. 24. de Reform. c. 15. Barbos. p. 2. allegat. 67. num. 3. Nec confirmatione donationes juris Patronatus; idem p. 3. alleg. 71. num. 24. nec dare dimissorias ad Ordines infra annum à die vacationis, nisi arctatis, ut habetur in Trid. sess. 7. de Reform. c. 10. ab hac tamen responsione excipe casum necessitatis exigentis, ut Capitulum exerceat actum jurisdictionis delegatæ Episcopali officio annexæ jure extraordinario; sic Quarant. in summa Bullarii V. Capitulum Sede vacante. vers. Quia in dies.

Dixi Capitulum Sede vacante succedere 866 re Episcopo in omnibus, quæ potest potestate ordinariæ, seclusâ speciali prohibitione, & ideo potest ad tempus commendare Ecclesias, sive beneficia; sic Azor p. 2. l. 3. c. 38. q. 8. instituere Clericos præsentatos à Patronis; sic Vivianus in praxi juris Patron. l. 12. c. 2. num. 6. confirmare electos recipere resignationes beneficiorum spectantium ad liberam collationem Episcopi. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 69. num. 8. Cognoscere, & assignare congruas portiones; Rebuffus in tract. Congruæ portionis num. 57. præstare autoritatem in permutationibus beneficiorum, Quaranta in summa Bullarii V. Capitulum Sede vacante q. 9. Dispensare cum illegitimis ad beneficium simplex, Zerola in praxi Episcoporum. p. 2. V. Capitulum. §. 3. facere uniones beneficiorum, quæ ex causa faciendæ sunt